

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Α' Λυκείου

Ξενοφώντος Έλληνικά

Τράπεζα Θεμάτων

Η τράπεζα θεμάτων έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα

Ερωτήσεις εισαγωγής (συγκεντρωμένες)

1. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;
3. Να κατατάξετε τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα κατά χρονική σειρά:
  - α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατά του αδελφού του Αρταξέρξη.
  - β) Μεγάλωσε σε εύπορη οικογένεια στον Δήμο της Ερχιάς Αττικής.
  - γ) Ακολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
  - δ) Υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων της πατρίδας του, της Αθήνας.
  - ε) Οδήγησε τους Έλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) από τα βάθη της Ασίας στην πατρίδα τους.
4. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.), ανακάλεσαν αυτή την απόφασή τους.
5. Να αναφέρετε τα Ιστορικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.
6. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το έργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρείται η προσπάθειά του;
7. Πώς αναδεικνύεται η πίστη του Ξενοφώντα σε υψηλές αξίες;
8.
  - α) Πώς αξιολογήθηκε το έργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
  - β) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Έλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
9. Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Έλληνικά.
10. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
11. Ποιες ήταν οι σχέσεις του Ξενοφώντα με την πόλη της Σπάρτης;
12. Να κατατάξετε κατά χρονική σειρά τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα:
  - α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικό του έργο.
  - β) Εξορίστηκε από την πατρίδα του, την Αθήνα.
  - γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτήμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.
  - δ) Οι Αθηναίοι επέτρεψαν στον Ξενοφώντα να επαναπατριστεί, μετά από την άρση του ψηφίσματος για εξορία.

- ε) Έστειλε τους γιους του Γρύλλο και Διόδωρο να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
13. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;
  14. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των έργων μιας κατηγορίας.
  15. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.
  16. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο έργο του η εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου π.Χ. αι.;
  17. Ποιες είναι οι απόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των όρκων»;
  18. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;
  19. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;
  20. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην άρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
  21. Οι Αθηναίοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:
    - α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
    - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
    - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
    - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
    - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναίοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.
  22. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
  23. Να αναφέρετε τα Διδακτικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.
  24. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
  25. Ποιες συνέπειες έχει, κατά τον Ξενοφώντα, η ασέβεια προς τους θεούς στην εξέλιξη των ιστορικών γεγονότων;
  26. Ποια δημοφιλέστερα έργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία από την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;
  27. Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;
  28. Να αναφέρετε τα Ιστορικά έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.